

Spis treści

Od Redakcji	7
--------------------------	---

Edycje i omówienia źródeł

Kamila Kludkiewicz: „Postanowienia co do mojego pogrzebu” Wilhelma Bolka hrabiego Hochberga z 1925 roku. Kilka słów o ceremonii pogrzebowej arystokraty w dwudziestoleciu międzywojennym	11
Paweł Wawryszuk: Przemówienie wicepremiera rządu jugosłowiańskiego Edvarda Kardelja w związku z przyjęciem Ustawy o Radach Ludowych, wygłoszone w Skupstynie w dniu 28 maja 1949 roku	36

Studia i artykuły

Сергей Маловичко: Формирование предметного поля источниковедения историографии в России	55
Andrzej Purat: Dom Karny Fordon 1920–1939 jako zespół archiwalny do badań źródłowych z okresu dwudziestolecia międzywojennego .	71
Sebastian Ruciński: Ludzie kręgu władzy pod panowaniem Domicjana w satyrycznym spojrzeniu Juwenalisa	88

Artykuły recenzyjne i recenzje

Françoise Thom, <i>Beria. Oprawca bez skazy</i> , Warszawa: Prószyński i S-ka, 2016 (<i>Andrzej Topij</i>)	109
---	-----

Kronika

Sławomir Zonenberg: Międzynarodowa konferencja naukowa: <i>Jan Długosz – 600-lecie urodzin. Region – Polska – Europa w jego twórczości</i> , Ostromecko, 18–20 listopada 2015 roku	117
---	-----

- Teresa Maresz, Katarzyna Grysińska-Jarmuła: Międzynarodowa konferencja naukowa: *Dobre i złe sąsiedztwa. Od konfliktu do współistnienia i współpracy*, Bydgoszcz, 11–12 maja 2016 roku . 121
- Zbigniew Zyglewski: Konferencja naukowa: *Bydgoszcz w przestrzeni europejskiej. Od osady do metropolii – główne kierunki rozwoju miasta z perspektywy historycznej*, Bydgoszcz, 22 października 2016 roku . 129
- Sławomir Zonenberg: Międzynarodowa konferencja naukowa: *Chrześcijaństwo w dziejach Europy Środkowowschodniej, Polski i regionu. W 1050. rocznicę Chrztu Polski*, Ostromecko, 16–17 listopada 2016 roku 133

Biogramy

- Zdzisław Biegański: Profesor Janusz Rulka (1936–2016) 139
- Marian Pawlak: Andrzej Tadeusz Piątkowski (1938–2016) 143
- Marek G. Zieliński: Andrzej Mietz (1947–2014) 146

Od Redakcji

Badania nad przeszłością ciągle poszerzają swój zasięg, nie tylko chronologiczny, ale również przedmiotowy. Nie zmienia się jednakże cel dociekań naukowych: rozróżnianie prawdy od fałszu w celu udzielenia odpowiedzi na jedno z najważniejszych pytań, jakie stawiane jest we wszystkich naukach krytycznych: dlaczego? Proces badawczy nad poznaniem przeszłości cechuje się niedostępnością badaczowi przedmiotu badań, od którego jest oddzielony barierą czasu. W poznawaniu przeszłości jakże często okazuje się, że rzeczywistość nie była, bo nie jest, jednoznacznie spolaryzowana: dobra lub zła. Ze względu na występowanie pośrednich odcieni między bielą a czernią badania nad przeszłością podlegają zatem ciągłej weryfikacji ocen, są procesem ciągłym i tylko od wnikliwości badań zależy częstotliwość ich aktualizacji.

Przeszłość poznawana jest za pośrednictwem świadectw kulturotwórczej działalności człowieka, zwanych najczęściej źródłami. Niestety, źródła ukazują przeszłość sekwencyjnie i są zwodnicze ze względu na swój relatywizm. Jedną z metod przezwyciężenia tej wady jest wielopłaszczyznowość badań, poznawanie przeszłości poprzez różnorakie wytwory człowieka: teksty pisane, dzieła sztuki, przedmioty codziennego użytku, dziedzictwo duchowe i tradycję. Źródła przemawiają tylko wówczas, gdy kwestionariusz pytań jest prawidłowo sformułowany, co wiąże się z wymogiem stosownego doświadczenia i metod badawczych, które pozwolą na pełną eksplorację różnorodnych typów źródeł. To z kolei implikuje konieczność posługiwania się coraz bardziej specjalistycznymi technikami badawczymi, których opanowanie wymaga jednak czasu. Zasadne i wręcz konieczne staje się we współczesnej nauce sprzęganie wysiłku badawczego historyków, archeologów, historyków sztuki, filozofów, archiwistów, biblioznawców, demografów, literaturoznawców, językoznawców, muzykologów, teologów, muzealników, konserwatorów dzieł sztuki, etnografów, politologów, którzy operują metodami adekwatnymi dla własnych dyscyplin.

Przesłanka ta na początku 2016 roku nasunęła myśl środowisku historyków związanych z Uniwersytetem Kazimierza Wielkiego powołania pisma o wymownym tytule: „Tabularium Historiae”, które będzie platformą służącą interdyscyplinarności badań nad przeszłością, a przede wszystkim krytycznej prezentacji różnorodnych nośników pamięci, świadectw minionej rzeczywistości, w tym również ich edycji oraz rewizji wcześniejszych interpretacji. Pismo nie będzie ograniczało się do jednej epoki czy okresu. Zmierzać będzie w kierunku interdyscyplinarnej prezentacji wysiłku badawczego nad złożonością środowiska kulturowego człowieka.

Na pierwszy tom składają się omówienia źródeł i ich edycje, a także artykuły, przede wszystkim młodych badaczy: historyków i historyków sztuki, tak z polskich, jak i zagranicznych ośrodków akademickich. Stałymi działaniami pisma będą także *Artykuły recenzyjne i recenzje* oraz *Kronika*. Redakcja zaprasza do współpracy wszystkich tych, którzy poprzez prowadzone badania odkrywają coraz to nowe źródła poznania przeszłości, źródła, dzięki którym przeszłość staje się coraz bardziej transparentna.

Marek G. Zieliński